Jón Johnsonius:

Christiáns-Mál.

Havniæ 1783.

CHRISTIÁNS-MÁL,

edr

LOF-QVÆDI

um

Hinn Há-volldugazta og Allra-milldazta

KONUNG OG EINVALLZ-HERRA

CHRISTIÁN HINN SIÖUNDA

Konúng Danmarkar og Norvegs, Vinda og Gauta, Hertoga í Slesvík, Holſetu, Störmæri, Þettmerſki og Alldinborg.

Qvedit

i Nafni hinnar Islenzku Þiódar,

á Norrænu, edr enn nú tídkada Islenzka túngu

med Látínſkri Utleggíngu,

og

A FÆDINGAR-DEGI KONUNGSINS,

þeim XXIX. Januarii, Ar eptir Chriſts-burd MDCCLXXXIII,

i allra-diúpuztu Undirgefni framborit

af

nockrum Islenzkum Lærdóms-ſtundurum i Kaupmannahöfn,

og Ordu-limum hins Islenzka Lærdómsliſta Felags,

er ſamanlögdu til útgefníngar Qvædinu.

Prentat í Kaupmannahöfn,

hiá Jóhann Rúdólph Thiele.

CHRISTIÁNS-MÁL,

SIVE

CARMEN LAUDATORIUM

DE

POTENTISSIMO ET CLEMENTISSIMO

REGE ET MONARCHA

CHRISTIANO SEPTIMO,

DANIAE, NORVEGIAE, VANDALORUM, GOTHORUMQUE REGE,

SLESVICI, HOLSATIÆ, STORMARIÆ, DITMARSIÆ,

NEC NON OLDENBURGI DUCE,

COMPOSITUM

NOMINE NATIONIS ISLANDICAE,

LINGVA SEPTEMTRIONALI, SIVE ISLANDIS

HODIEQUE USITATA,

ADJECTA INTERPRETATIONE LATINA,

ET

DIE REGIS NATALI,

IV. KALEND. FEBRUAR. ANNO CHRISTI cIↄIↄccLXXXIII.

SUBJECTISSIME OBLATUM

PER

QVOSDAM ISLANDOS MUSARUM HAVNIENSIUM CULTORES

ET SOCIETATIS LITERARIÆ ISLANDICÆ MEMBRA ORDINARIA,

QUI COMMUNI SUMTU EDIDERUNT HOC CARMEN.

HAVNIÆ, 1783.

EX OFFICINA JOHANNIS RUDOLPHI THIELES.

POTENTISSIMO ET AUGUSTISSIMO

REGI ET MONARCHÆ

CHRISTIANO SEPTIMO,

DANIÆ, NORVEGIÆ, VANDALORUM,

GOTHORUMQUE

REGI,

SLESVICI, HOLSATIÆ, STORMARIÆ, DITMARSIÆ,

OLDENBURGIQUE

DUCI,

DOMINO SUO

LONGE CLEMENTISSIMO

CARMEN HOC EXIGUUM

IN

SEMPITERNUM

GRATITUDINIS MONIMENTUM

DE

INNUMERIS *IPSIUS* BENEFICIIS,

PATERNO AMORE ET CURIS,

FACTISQVE PRUDENTISSIMIS,

QVÆ

A PRINCIPIO USQVE REGIMINIS SUI

OMNIBUS MODIS JUGITER EXHIBUIT

INOPI PATRIÆ NOSTRÆ

ISLANDIÆ,

SACRUM ESSE JUBENT

REGIÆ IPSIUS MAJESTATI

DEVOTISSIMI ET SUBJECTISSIMI SERVI,

Laurentius Sneefield.
Olaus Olavi F.
Thorarinus Liliendal.
Gislius Thorarini F.
Magnus Stephanius.
Jonas Johnsonius.

O. Olavsen del: *Fridrich sc:*

CHRISTIÁNS-MÁL.

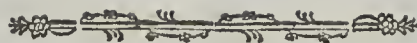
Vaknadu Muni at veiga ſóknum
  Vina Þórs, ne ſertu linr;
Arum lióſtadu flugar ſírugt
  Fram í ſævar-diúpi gamma;
Þvíat mig uggir, ádr enn leggir
  Ad í kiala-ſát Gunnladar,
Öll hafi ſkálld til frekrar fylli
  Frá mer dropa hveriann ſopit.

Expergiſcere, Anime, ad quærendum nectar
Poëticum, neque ſegnis eſto;
Remos volatûs agita ſtrenuè
Prorſum in alto maris vulturum;
Nam vereor, ne priusquam attigeris
Stabulum carinarum Gunnladæ,
Omnes poëtæ ad nimiam ſatietatem
Mihi guttulam quamque exhauſerint.

Svánglegann aptr ſer eg híngat
  Sækia ródr fiadra módann,
Hafa mun lítit hrept án efa
  Hugi döggvar í ſónar löggum;
Þó ſkal neyta, lítt at liáiz,
  Lids til ſvala-dryckiar hali,
Mærdar timbr medan eg herdi
  Meg, úr hofi ſpialls út-vega.

At jejunum video huc retrò
Dirigentem remigium alarum anhelum!
Parum igitur ſine dubio obtinuit
Animus laticis in angulis lacûs;
Sed tamen utar, licet parum cedatur,
Cereviſiâ, ad bibendum poëtæ,
Poëſeos materiem, dum intendero
Vires, e fano ſermonis efferre.

Því

Því kne-gánga Gydium flíngu
    Gefzt eigi færi menta-nærum,
Parnás upp um heitann hoppa
    Hreppa frerinn mun ei' greppr.
Þær eigi helldr vanar vóru
    At veita miög, und' Nordrlögum
Þeim er ofmærdu þengla giördir,
    Þrótt finn framar at Eddu fóttu.

Nam ad genua accedere Nymphis dextris,
Non datur copia, humanitatis nutricibus,
Per Parnassum calidum exsultare
Neque obtinuerit frigidus poëta.
Neque illæ solitæ fuerunt
Multum iis conferre, metris Norvegicis
Qui cecinerunt Regum gesta; (hi)
Vires sibi potius ex Edda petiêre.

Látum Gydiur latfkar veita
    Loffælld elfkugum finum offa,
Lát þá alldri fvo ladat geta
    Loflig ord í ftefia fkordur,
Gulligum túngu-finídum fmelli
    Smid-höfdíngia í hródri flíngum,
Er Grickia og Róma greppar hrucku
    At giöra fædd af lærdum vörum.

Fac Nymphæ latiales conferant
Vehementem poëseos venam cultoribus suis,
Fac hi, ut nemo unquam, disponere queant
Tam bella verba in numeros metricos,
Aureas locutiones poëtarum
Principum inserant poëmati dextro,
Qvales græci romanique poëtæ
Progignere valebant doctis labiis.

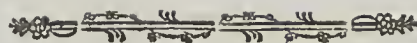
Eg vil athyllaz einann Braga,
    Odar Gud á nordr-lódum,
Eddu födr, fem einatt gladdi
    Ytr fkálld á hennar býtum.
Ser Fólk-valldir fæma helldu,
    Svenfkir, Danfkir, Norfkir og Enfkir,
Lofmál fitt at láta fletta
    Liódum flúngit á nordr-túngu.

Ego lubentiùs sector solum Bragium,
Poëseos Deum in boreis terris,
Eddæ genitorem, qui sæpe lætificauit
Celebres poëtas hujusce donis.
Se populi Potentes decere putabant,
Sveci, Dani, Norvegi & Angli,
Encomia sua sinere contexi
Carminibus artificiosis lingvâ boreâ.

Hún af því nú er nær einuft,
    Upp fem helldr og lýfir velldi
Eöfra, döck á Iflanz-næfrum,
    Inna þeir merkin tignar verka.
Oflángt þykir upp at rekia,
    Ifalenzk eda Norfk, í vífu,
Hver hafi fkálld um hvern Al-vallda
    Hròdr ftært, þat fögurnar lióda.

Unde hæc ferè unica est,
Quæ conseruat & illustrat potentiam
Regum, nubila in membranis Islandicis,
Quæ produnt vestigia Insignium gestorum.
Sed nimis longum videtur persequi
Hac odâ, qui Islandi aut Norvegi
Poëtæ quos Omni-potentes
Carmine extulerint, historiis notum.

Ser

Ser og Einrádr fóma trúdi
Siálfr vor, í nordr-máli
Fedur fins at lofa lada
Lof upp-komins rödlum ofar.
Jöfra fkállda Jafni gylldr
Játadi hugd og Konúngs dugdir,
Söknud eins og áfta-rækni
Inna liód vid *Fridrek Góda.*

Se & Monarcha decere credidit
Ipfe nofter, boreô idiomate,
Patris fui permittere componi
Laudes, evecti fuper aftra.
Regiis poëtis Par, nifi major,
Profeffus eft benignitatem Regis & virtutes,
Defideria item, ac pietatem
Prodit carmen in Fridericum Bonum.

Enn at eg fyri þat fái í finni,
Fram þó her þá minníng beri,
Vidr nöfn fvo veglig at jafnaz
Virda neinn eigi ætla hirdi.
Deili kerta dags vid birti,
Daprar fkin, eda máni glapi
Sunnu-liós; eg fvo mig kenni
Sídr hinum í ftefia fmídi.

Sed me ideo in animum inducere,
Quod heic iftam mentionem adfero,
Nominibus tam claris comparari,
Hominum nullus putare velit.
Certet lumen candelæ cum die!
Obfcuratur; vel luna turbet
Splendorem folis! adeo me agnofco
Inferiorem illis, in verfibus condendis.

Þó vil eg freifta, Þengil beztann,
Því fkal tiallda fem er í valldi,
Lofs at beida kropinn, qvædi
Konúngi fendt at flytia afhendi.
Ei' lofar mer á ordum hvíla
Oumrædilegt Gódleiks-ædi,
Sem frá Stilli ftreymir fullum
Strind á fnæs og hennar kindur.

Attamen tentabo, Regem Optimum
(Utendum cuique fua facultate)
Veniam rogare, fuplex, Carmen
Ipfi dicatum proferre.
Non (enim) finit me verba continere
Ineffabilis Benignitatis affectus,
Quô a Rege planè perfunditur
Regio Nivofa, hujusque progenies.

Leyfþu Kóngr at lof Þitt fýngium
Lengi fenn, at mengi kenni
Dygdir Þínar og hegdun hreina
Hniótum ífa mót, og prífi.
Virztu at heyra ftærfti Stýrir
Stefia flock, er hefia þockar.
Vottat hvelli í ættum öllum
Ord Þitt fúngit á nordr-túngu!

Sinas, Rex, laudes Tuas canamus
Diu hac vice, vt vulgus pernofcat
Virtutes Tuas & facta candida
Erga terram Glacialem, concelebretque.
Digneris, audire, maxime Regnator,
Verfuum numerum, ex animo prolatum.
Perhibitum refonet plagis omnibus
Nomen Tuum, cantatum boreâ linguâ.

Lifn-

Lifnadu Mál at lióda fafni!
Ladadu ord, fem Hylmis bordi
Hæfi; Mærdar-andi! nú yfir
Aus mig Jöfra-fkállda giöfum:
Verdugr Dana Drottni at yrdi,
Dygda glanfi Milldíngs fkygdr,
Fundinn bragr, er leifi löndum
Lýfing retta giörda Vífis.

Alldinborgar ættar Skilldir
Allir fofnudu krýndir fniallum
Dygda róm af dáda hegdun
Drótt vid ífa og gæzku þótta.
Harra lifir í lofi þeirra
Liúfzt minníng hiá Iflendíngum,
Þeim æ fenda þegna kyndur
Þacka-tafn frá veralldar ftafni.

Þó var *Fridrekr* öllum ædri,
Eöfr, fadir Þinn, at giöfum;
Qvífluduz: Vífa gæzku geiflar
Giört um ver og herödin biörtu,
Sem gullin fól, er glóar á völlum
Gengin heid at dagmála fkeidi,
Vidrkveykiandi kólnat fvædi
Krapt nærandi lífs og anda.

En hví þurfum Þiódans dirfaz
Þiódkent hrós af dygdum glófa?
Sortnar konúnglig fólar-birti
Saung vid nýiann, og hin af fkýium;
Oflöckvandi þvíat ver þeckium
Þengils hrós fem fkínanda liófit
Bloffa í drápu dánar, klípr
Drótt af gleymfku fkar í þóttum.

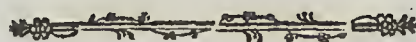
Vigefce, Vox, ad numeros congerendum,
Adduce verba, ad menfam Regiam
Proferri digna; jamque, Mufa, per-
Funde me Regiorum poëtarum donis!
Dignum Danorum Domino vt queat,
Virtutum Regis fplendore politum,
Inveniri poëma, relinquens Noftratibus
Veram enarrationem geftorum Ipfius.

Oldenburgici ftemmatis Skioldi (reges)
Omnes exfpirabant coronati præclara
Fama de probiffimis factis
Et benignitate in gentem Glacialem.
Eorum Regum laudibus adhuc viget
Chariffima memoria inter Iflandos,
Iisque mittit fubditorum proles
Gratiarum munera ab ultimo terrarum.

At erat Fridericus *cunctis prior,*
Rex, Pater Tuus, munificentiâ;
Spargebantur Regiæ bonitatis radii
Latè, per mare tractusque albidos,
Qvafi aureus fol, refplendens campis,
Profectus per dium in phoenicis plagam,
Reficiens frigefcentem terram,
Viresque revocans corporis & animi.

Sed quid eft, cur Regis audeamus
Notiffimas virtutum laudes narrare?
Obfcuratur folaris fplendor Regis
Alterâ odâ, vt nubibus naturalis;
Inexftinctum enim cognofcimus
Regis Encomium, vt clarum lumen,
Fulgere ex Epicedio Ipfius, emungente
Populo oblivionis fungum animis.

Milldum,

Milldum, blídum, giöfulum, gódum,
Grant-hyggianda, víſum Tyggia,
Oſka-födr, ſem alldri raſkaz,
Æru-nafn, er mikit at jafnaz,
En meiri at vera, miög frá-bæraz;
Minníng ſlík er ſialldnaz ſlíka
Konúngar, nema CHRISTIAN Dana,
Kenniz Hann allt verdugr hennar.

Clementi, felici, munifico, bono,
Perſpicaci, ſapienti Regi,
Exoptatiſſimo Patri, cujus nunquam deletur
Gloria, magnum eſt parem eſſe,
Sed majorem eſſe, multò maximum;
Qualem memoriam rariſſimè relinquunt
Reges, niſi CHRISTIANUS *Danorum,*
Qui eâ jam tum dignus noſcitur.

Konúngr víſt feck annar eingi
Öll um ſtönd á Nordr-löndum
Komit ſvo mörgu kænt til frama,
Sem Christian Siöundi fár um ſtundir.
Lióda ei' mærar Menta-gydiur
Mæríngs vernd og ſtyrk, og næríng,
Hann er þeim red háleitt vinna
I hærri námum jamt og ſmærri?

Regi ſanè nemini alii contigit
Septemtrionis, omnes per ordines
Tam multa ſapienter perficere,
Quam Christiano Septimo, *paucis annis.*
Prædicantne ſerenæ Muſæ
Regis tutamen, robur ac nutritum,
Quæ Hic iis auguſtè præſtitit
In ſummis diſciplinis æque ac infimis?

Vætta ei' Ríki og Víſi Drottins
Víſundar, haf er þilia og grafir,
Himin-forvirki, virta frami
Vángs og allra biargar-fánga,
Rettar-bætur þúſund, þrióta
Þreyngíng, lettir ſnaudum feinginn,
Eyſtra ſkeytt og ver medr Veſtra?
Vinnandi eitt ódaudligt minni.

Teſtesne Potentiæ & Sapientiæ Domini ſunt
Naues, mare contabulantes foſſasque,
Coeleſtes moles, culturæ promotio
Terreſtris, omniumque vitæ utilitatum,
Mille reformationes legum, ſceleſtorum
Suppreſſio, pauperum ſubleuatio,
Balticum mare commiſſum Occiduo?
Vel ſolum efficiens nomen immortale.

Senn um felli mál og minni
Mer, at ſvo lítt hef' til at bera.
Skiölldúngs ef at eg ſkiala villdi
Skærar giördir, og verdugt mæra,
Allar þær, ſem ölld til heilla,
Aſt af Lanz ſvo *dýrdin* glanſi,
Af gat Mikill öllum rekat,
Auk Islanz, í Ríkis ſýſlum.

Unà me deficerent verba & memoria,
Parcâ adeò venâ præditum,
Si Regis commemorare vellem
Præluſtria geſta, dignèque laudare,
Omnia, quæ ad ſubditorum felicitatem,
Ut ex amore Patriæ gloria *fulgeat,*
Peragere Magnus valuit, omnibus
In Regni partibus, abſque Iſlandiâ.

Sýngr lof hverr á ſína túngu
Sveita greppar, og þarum keppaz,
CHRISTIANS Dana Budlúngs bezta,
Bleſſandi Hann med koſta-verſum,
Danir, Nordmenn, Finna-firdar,
Færeyíngar og Grænlendíngar,
Þackir færa Stilli ſtórar
Stiórn fyri millda og víſa fiórna.

Concinunt laudes, ſuâ quiſque linguâ,
Populorum poëtæ, idque certatim,
CHRISTIANI Danorum Regis Optimi,
Benedicentes Ei lectiſſimis verſibus,
Dani, Norvegi, Finnique,
Færoënſes & Groenlandi,
Grates perhibent Regi maximas
Pro clementi & prudenti regimine.

Hví þá ſkylldu ver hliódri hallda
Hinni túngu, er fyrr hefir ſúngit
Háleit nöfn og Hátign Sióla,
Hinsvegar Nordri ſnilldarlega?
Leyfſþu Kóngr at lof Þitt ſýngium
Lengi ſenn, at mengi kenni
Dygdir Þínar og hegdun hreina
Hniótum íſa mót, og príſi!

Qui nos igitur tacere ſineremus
Iſtam linguam, quæ quondam cecinit
Excelſa Nomina & Majeſtatem Regum,
Vel ultra Septemtrionem, pereleganter?
Sinas, Rex, laudes Tuas canamus
Diu hac vice, vt vulgus pernoſcat.
Virtutes Tuas & facta candida
Erga terram Glacialem, concelebretque!

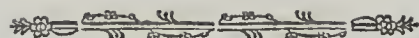
Taktu minn Andi og trútt upprektu
Tignar verk og ſkipanir merkar,
Gæzku-hót og Grams ör-læti,
Glatadra heilla vega hvatir,
Vitru háfa, og veitíng letra,
Víſa ſtiórn, og land vid íſa
Födurligazt áſtar-ædi;
Efnis höfgaz mál af göfgi.

Incipe, Muſa, fideliter enumerare
Majeſtatis facta, conſtitutiones inſignes,
Benignitatem Regis & largitatem,
Recuperandæ felicitatis incitamenta,
Scriptorum donationes, ſapientiam altam,
Prudens regimen, & erga Iſlandiam
Summè paternum amoris affectum;
Sermo pondus adquirit ex nobilitate materiæ.

Þegar í fyztu lióſa leztu,
Lióda ſtýrir, vitru dýra,
Er Hirdſtiórann aptr oſs giördir
Islendíngum, nádar gíſla,
Siónar-gler ſem ígegnum rýnir
Giörvallt, munn er tal Þitt kunni,
Skipana gódra frömud frídann,
Fólki ſiúku lækni miúkann.

Jam tum primô Regimine exſerebas,
Populi Rector, ſapientiam maximam,
Quum Satrapam nobis reſtituiſti
Iſlandis, gratiæ Tuæ pignus;
Dioptram, per quam proſpicias
Omnia; os, quod verba Tua calleat;
Juſſorum optimûm fortem exſecutorem,
Infirmo populo lenem medicum.

Sárann

Sárann höfdu ver ſöknud borit,
Siöundi Christian, hans náviſtar
Kölldu á landi um lángann alldr;
En líkn hefir Þú á ſlíku búit.
Því lát alldrei', Þú hinn Milldi,
Þegna vanta mann ſvo gegnann:
Feti Nidiar á Fylkis götu
Frægu dæmi! er bidiendum þægazt.

Acerbum geſſeramus deſiderium,
Christiane Septime, *illius præſentiæ*
In frigida regione per longum tempus;
Tu verò medicamen huic malo parâſti.
Fac igitur, Clementiſſime! nunquam
Deſit nobis Vir tam neceſſarius:
Sequantur poſteri Regis veſtigia Ipſius
Tam claro exemplo! ſuplicibus gratiſſimum.

Enn Þer nægdiz eigi hvat kynni
Itr Þegn at heyra og líta;
Lángt þarf ſkeid, um landit vída
Lióſum kunnleik ſvoat menn hróſi.
Höfdi í ætt þá drapſtu, Drottinn
Dróttar, Lángafa ſæls, af gnóttum
Vísdóms Þín', er auga ſem einu
Allt ſenn villdir ſkoda og kenna.

Cæterà non contentus eras, quid poſſet
Illuſtris famulus audire & videre;
(Longo tempore opus, de vaſta regione
Clarâ notitiâ ut quis glorietur);
Sed, caput familiæ inſerens, Domine
Populi! beatiſſimi Proaui, copiâ
Sapientiæ Tuæ, unô ceu viſu
Omnia ſimul ſpectare ac noſcere volebas.

Kannadir land fyri ſveina ſyinna,
Senda þángat í hám eyrendum,
Hugdir of út frá hærztu ſæti,
Haudr, vídi, dýr og lýdinn;
Skygn ſem Hinn úr Hlidſkiálfs-ranni
Heim yfir leit í alla geima,
Eda ſem floginn upp und' rödul
Örn, Þú ſkodadir hugar-ſtiörnum:

Perveſtigâſti regionem per Viros peritos,
Huc miſſos ad maxima negotia,
Proſpectans de celſiſſima ſede
Terram, mare, populum, brutaque;
Perſpicax ut Odinus e domo Coeleſti
Orbis contuebatur totam vaſtitatem,
Vel quaſi ſubvolans uſque ſolem
Aquila; requirebas animi luminibus:

Búa fæd hver brögd inn leidi?
Bætur hveriar á ſlíku gætiz?
Yrkiu ſkerding efliz jardar
Og endrbót med hveriu móti?
Skæd hve dræpiz ſýki ſaudar?
Sauda batni og nautfiár audr?
Qvarna-griót ef at gagni veitiz?
Greptir mætir náma hreptiz?

Incolarum paucitas unde oriretur?
Remedia quæ huic malo pararentur?
Detrimenta culturæ terreſtris,
Et reparatio, quomodo augerentur?
Lues ovium ut ſupprimeretur?
Res oviaria boariaque melior foret?
Lapides molares ſi utiles darentur?
Mineralia alicujus momenti invenirentur?

Fiſka verkan og fánga þrozki
    Fáiz bætt med hverium hætti?
Verſlan friáls úr fiötrum qvíſliz
    Felaga? Konúngs jardir ſeliz?
Flutníng, vegar og farir batni?
    Fái ei' grandat víkíng landi?
Reiſiz handverk? Læknar og lióſur
    Löndum heilldi í qvilla-böndum?

Vel fyrir hugdir, Víſi, miölva
    Vondra bót er tókſtu ímóti,
Mikit gagn í höndum hygnum
    Hnöggr innſtædi bændum rædr,
Þinn vísdómr midlar mönnum
    Milldr; ver ef í einu ſkylldum
Alls hafa notit, nú væri glatat,
    Nýtr margr, en alldri fargaz.

Fadir Þinn ſæll oſs fyrſtr tedi,
    Firda Gætir, at ſkylldum bæta
Folldar yrkiu; en fram þú helldr
    Framar dæmum því enu ſama.
Fræda-qver oſs gafſtu gódr
    Garda ſýnandi rækt og jardar,
Frióm og ſædi býtir beimum,
    Býdr laun fyri ſmár tilraunir.

Virdar hvernig at völlu gerdi
    Víſliga baudſt, alþarfa ſýſlu,
Jafni tún, og áburd efni,
    Einnig veitur á mýra-reitum.
Leyſþu Kóngr at lof Þitt ſyngium
    Lengi ſenn, at mengi kenni
Dygdir Þínar og hegdun hreina
    Hnióturn íſa mót, og príſi!

Piſcium præparatio capturæque auctus
Melius inſtitueretur quibus modis?
Commercia liberarentur vinculô
Societatis? fundi Regii venderentur?
Commeatus terreſtris & navalis levaretur?
Ne nocerent piratæ regioni?
Inſtituerentur opificia? chirurgi et obſtetrices
Noſtrates ſublevarent ægrotos?

Benè providiſti, Rex, farinâ
De corruptâ multam recipiendo,
Magnam utilitatem in provida manu
Tam parca Sors conciliat incolis,
Quibus prudentia Tua diſtribuit
Munifica; nam ſi nos ſemel
Totam percepiſſemus, jam periit;
At fruuntur multi nunquam periturâ.

Pater Tuus Beatus nos primus monuit,
Populi Tutor, ut redintegraremus
Cultionem terræ; Tu verò promoues
Sine exemplo eandem rem.
Præcepta nobis dediſti benignus,
Hortorum agrique docentia cultum,
Semina utròque diuidis hominibus,
Præmia deferens pro paruis experimentis.

Incolæ quà prata culta ſepiant,
Sapienter ſtatuiſti, utiliſſimum opus,
Æquent eadem, lætamen adparent,
Aquarumque ductus in paludibus.
Sinas, Rex, laudes Tuas canamus
Diu hac vice, ut vulgus pernoſcat
Virtutes Tuas & facta candida
Erga terram Glacialem, concelebretque!

Þú

Þú víſar, tiáir, rædr og, Ræſir,
Rett ſem at myndi barna-kyndum
Frædarinn heill og Fadirinn gódr,
Fýſir, gefr og þóknan lýſir.
Frídar ſkipanir Födr láda
Fegnir og hlýdnir nema þegnar;
Blídr ſert voru úngdóms-ædi,
Enn eru þurdir vits og burda.

Oſtendis, doces, conſulisque, Rex,
Æque ac faceret erga puerulos
Doctor ſincerus paterque bonus,
Incitas, muneras, gratiamque teſtaris.
Spectatiſſima juſſa Patris Patriæ
Læti & obſequioſi condiſcunt ſubditi;
Clemens ſis in noſtram puerilitatem,
Adhuc deſunt notitia & vires.

Baggat hefir ſýnlega ſeggium
Saudar fellir og vedra naudir,
Iſa megn og alldin-leyſi,
Orda Þinna at fylla ſkordur.
Himna Kóngr ef gefr gumnum
Gódlynd ár úr þeſſu fári,
Þínu lofi þá munu hreifa
Þægra verka ſiálig merki,

Notabiliter offecerunt noſtratibus
Peſtis ovium atque tempeſtates,
Vis glaciei, defectusque graminis,
Quó minus impleverint juſſa Tua.
Rex cælorum ſi dederit illis
Benignos annos poſt hæc mala,
Tunc laudes Tuas certè prædicabunt
Gratorum operum luculenta ſigna.

Vígi-uppríſa búa og bæja,
Sem borgarmúr er undir kúrum;
Nidiar minni CHRISTIANS kenni
Kært SIÖUNDA á gördum bundit,
Hilldíngs glói í grænum felldi
Göfugazt Nafn med ſkyrum ſtöfum,
Bláum og raudum blómum ſkýiat,
Biart af hvítu og gulu ſkarti!

Surgunt munimina villarum domuumque,
Intra quæ ceu muros requieſcemus;
Poſteri noſcant monimentum CHRISTIANI
SEPTIMI chariſſimum in ſeptis textum,
Niteat in fundo viridi Regis
Auguſtiſſimum Nomen, luculentis ſignis,
Cyaneis rubrisque floribus adumbratum,
Candidum albo flavoque ornatu!

Sem medr allskyns alldin-frama
Æxla mund og biargir ſtundar
Landi voru, líkt Þú giörir
Lífga vid, ſem fallinn er nidr;
Þörf er oſs miög á Þínu ſtarfi,
Þengill, er höfum ſaknat lengi:
Senn ver ſkulum í ſkuggum runna
Skylia lof og minníng þylia.

Sicut omnigeni oleris cultione
Augere victum opesque ſtudes
Regioni noſtræ, ſimiliter facis
Ut reuiviſcant ſylvæ, jam emortuæ;
Et opus eſt nobis valdè Tuâ operâ,
Rex, quod eas diu deſideravimus:
Olim certè nos in umbris nemorum
Tuas laudes memoriamque perorabimus.

Eydi-

Eydi-lönd og vángar vídir
Víſi Þína hvöttu at lýſa
Laun og ſtyrk Þig lyſti at beina
Þeim lendur bygdi nýiar og endr.
Hrærdar dás úr dúrum jardir
Drýgiandi ſveit, og býlin nýiu,
Kunnugt giöri, á karldyr ſkeri:
CHRISTIAN SIÖUNDI vakti oſs fyztr.

Búnadar frædi (gezt at greina)
Gafſtu oſs betri mörgu hnoſſi;
Audnir byggia, og búſkap hnugginn
Bæta ſýnir og efna mætann.
Reiknings-liſt og líka gaztu
Led á mál vort fyrr óſeda.
Felag þat, er Þú yfir hylr,
Þitt örlæti vidr-bætir.

Vegu bygda og fialla fræga
Fórſtú ifir, og (nidiar klifa)
Hinn ſem fyrr yfir heidar ſunnan,
Hruddir braut um farenda þrautir.
Engu fært yfir fliót án vængia
Færdir bryggiu, at rídum tryggir.
Sendimanna og lög á landi,
Letti gódann erinda, ſettir.

Aumr ſáſtu og, öfra dæmir,
Orri á neyd, er qvöl og deydir
Hiardir ſlóg ſvo frídar firda,
Felldr hverki vid líkn ne elldi;
Birtiz húngr og hlífa ſkortr,
Herfilig naud og ſiálfr daudinn:
En ſkilníng Þín og mektar miölnir
Moladi haus á vargi lauſum.

Fundi deſerti vaſtæque ſolitudines
Sapientiam Tuam edere inſtigârunt,
Præmia opemque velle Te ferre
Fundos occupantibus novos ac deſertos;
Eruta lethali ſomno territoria,
Populum multiplicantia, villæque novæ,
Proclament, foribus primis incidant:
CHRISTIANUS SEPTIMUS *nos primus excitauit*

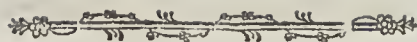
Catecheſin oeconomicam (jucundum dictu)
Donâſti nobis, multis cimeliis priorem;
Deſerta colere, rem domeſticam labantem
Erigere, validamque efficere, docet.
Librum Arithmeticum Tu etiam
Præbuiſti, vernaculâ prius non viſum.
Societas quoque, cujus Protector es,
Tuæ munificentiæ admetitur.

Vias cultorum, montiumque infames
Perveſtigâſti, & (quod poſteri repetent),
Ut alter olim per teſca auſtralia,
Molitus es tranſitum per mala viatorum.
Flumini impervio, niſi aligeris,
Pontem injeciſti, ut ſecuri equitemus.
Tabellarios etiam in regione noſtra
Inſtituiſti, bonum negotiis levamen.

Miſerebaris quóque, Judex magiſtratûs,
Noſtri mali, lues cum mortifera
Ovium greges tam pulcros hominum ſtrauit,
Infragilis & medicinâ & paſtione;
Parebat fames, velamentorum inopia,
Horribile malum, imò mors ipſa:
At ſapientia Tua, potentiæque malleus
Comminuit caput effreni beſtiæ.

Tied er ei' ſlíkt, at menzkr madr	*Non relatum eſt, quemquam hominum*
Megi ſigr af dauda vega.	*Poſſe victoriam a morte reportare.*
Kætiz ölld og verdugt veitir	*Lætatur populus, dignasque tribuit*
Víſa hrós og þackir lióſar.	*Regi laudes, gratesque caſtiſſimas.*
Oſs er þat, ef ei' annat viſſum,	*Iſta res nobis, ut nil aliud ſciremus,*
Ærit til, at Konúngi ſtærum	*Plus juſta cauſa, ut Regi ſtatuamus*
Heidurs-teikn yfir hædum ſókna,	*Ampla monumenta in collibus pagorum,*
Haſit dyrztum ſteini, og grafit.	*Exſtructa pretioſiſſimo lapide, ſculptaque.*
Lifnar fe, þegar lán oſs efnaz;	*Reviviſcunt oves, ſimul & nobis fortunæ;*
Letrat gaſſtu, hve þat betrum.	*Scriptum dediſti de meliore ovium cura.*
Hreinar ſtolltir höfda krónum	*Renones ſuperbi coronas capitum*
Hreiſa um fiöllin, CHRISTIANS leifar.	*Iactant per montes,* CHRISTIANI *monumenta.*
Virztu at heyra ſtærſti Stýrir	Digneris, audire, maxime Regnator,
Stefia flock, er hefia þockar.	Verſuum numerum, ex animo prolatum.
Vottat hvelli í ættum öllum	Perhibitum reſonet plagis omnibus
Ord Þitt ſúngit á nordr-túngu!	Nomen Tuum, cantatum boreâ linguâ.
Kaup úr fángi Felagſkapar	*Commercia de carcere ſocietatis*
Fyrra greiddir, er lítt af leiddi,	*Noviſſimæ ſoluiſti, quæ parum profuit,*
Þótt þú ſkipadir þau at bættu	*Quantumvis juberes ea reformari*
Þegnar öllu er kynni gegna:	*Omnibus, quæ poſſent expedire:*
Feingin Þínum födr-vængium	*Receptis verò ſub patrias Tuas alas*
Fyrſt um ſkeid, Þú hugadir reida	*Per aliquod tempus, parare deſtinâſti*
Heilſu-bót, ſvoat frí og friálſud	*Remedia, quò libera facta*
Fengi loks at óſkum gengit.	*Tandem ex voto communi ſuccederent.*
Leyſumz ver úr Völundar-húſi	*Siquando liberabimur labyrinthô*
Voladar, og dýbliſſu koli	*Paupertatis, & lautumiis tenebroſis*
Vankunnáttu, at vilia Drottins	*Ignorantiæ, voluntate Regis*
Víſa og dád, med þínum rádum;	*Regum & ope, per Tua conſilia;*
Von er oſs þá at Mæríngr munir,	*Tunc, ſpes eſt noſtra, Rex, fore ut,*
Mezt er Þú hefir underbúit,	*Omnibus a Te ritè præparatis,*
Landi voru friálſar farir	*Regioni noſtræ liberas negotiationes*
Feſta, því ſem gegnir at beztu.	*Confirmes, ut ei maximè prodcrit.*

Otal hefir þú unnit bætur
Ymiſs, þær er fyrr eigi viſſum;
Opnat nýia varar-vegi;
Varnat koſtnadi, ſýnt oſs ſparnad.
Veidar aukit vatna og grædis,
Valit útlend ſkip, og hvala
Færi, verkun fánga ſtórum
Framat, og vorum koſtgæfd tamit.

Innumeras (interim) res reformâſti
Diverſi generis, quod antea ignorabamus;
Pateſeciſti nova mercium genera;
Impedîſti ſumtum, docuiſti parcimoniam;
Auxiſti piſcatum fluvialem marinumque,
Delegiſti cymbas exoticas, cetorumque
Dolos; præparationem piſcium valdè
Promoviſti; noſtratesque induſtriæ ſueviſti.

Miölva-ſaung at maladim ſiálfir
Milldi Þín og forſiá villdi,
Qvarnir gefandi, og qver, ſem giörnum
Kendi mylnur í ſtraum at ſenda.
Veſnadar, ſpuna vöndun, þriſnad
Verka lióſu tiáir at kióſum,
Heidri og launum koſtgefd krýnir;
Kóngs og *Eckia* at ſlíku þeckíz.

Frumentum ut moleremus ipſi,
Liberalis Tua prudentia vult, in hoc
Lapides præbens, libellumque, qui pronos
Docet molas fluentis immittere.
Texere nereque ſolertiùs, mundiùsque
Lactaria obire conſulis, ſtudeamus,
Honore & præmiis induſtriam coronans;
Quod & de Regina Vidua *cognitum.*

Ver at ſönnu eitt edr annat
Unnit fám í handar-námum;
En ordu-leyſi varnar virdum
Verka ſnilld at ná til gilldis.
Fadir Ydar *Fridrekr Gódi*
Frídka villdi þau og vídka,
Til ei' endtiz; en nú muntu
Af því loſ hiá nidium hafa.

Nos quidem hæc aut illa poſſumus
Conficere in artibus manuariis;
Sed perverſus ordo impedit nos
Juſta concinnare opificia.
Genitor Tuus, Fridericus Bonus,
Polire illa & amplificare ſtudebat,
Quò vita Ei non ſuppetiit; Tu verò
Hoc nomine poſteritati collaudaberis.

Hafnir mæla, og málverk efna
Mundir Þú, til at reida trúann
Veg á ſandheim', lægi og lendíng,
Lídendr grunna firrir qvída;
Nýtaz verk fyrir innan og utan
Ættir lanz: og hvat ei' bætti,
(Leyfit tíd og Ödlíngs idiur!)
Allar ef ſæſar-hlidar græfiz?

Metiri portus (noſtros) ac delineare
Haud neglexiſti, ad reddendum ſecura
Itinera maritima, ſtationesque navium,
Navigantibus metu vadorum liberatis;
Utiliſſimum opus extraneisque
Et incolis: quin quam prodeſſet,
(Permittite, vita Regis & negotia!)
Omnia Litora ſi æri inciderentur?

Dæma

Dæmalaus er og Döglíngs tíma,
Dátt hve leitar um allar áttir,
Ærnum vidr umkostnadi,
Alls kunnleiks med ferda-reiksi.
Enn nú lætr einatt kanna
Innisl', holld og dreyra folldar,
Húd og bein og hárin frídu,
Her at auk allt sem nyt má bera.

Exsors quoque est Liberalitas Regis,
Quantopere de locis omnibus,
Multò largissimis impensis, petit
Omnem notitiam, per latè proficiscentes.
Etiamdum sæpius perquiri facit
Viscera, carnem succumque terræ,
Cutemque ossa & comas pulchras;
Quin & omnia, quæ usum præstant.

Þó málma dýra Miallar-hólmi
Myrdi um sinn, þá jardar finnaz
Nota-kyn, og kosta-þvitar;
Katla gagni landit fagnar;
Baud þeim Hylmir sallt at sióda
Sæs af legi, en bálum eigi:
Skylfingr enginn heims um hálfur
Hefir slíkt fyri sión at gefa.

Ut insula Nivis metalla pretiosa
Jam abscondat, reperiuntur tamen
Utiles terræ species, lapillique eximii;
Thermarum usu lætatur regio;
Quas Rex jussit sal coquere
Maris ex aqua, non verò flammas:
Nullus Rex omnibus mundi plagis
Talem ostendere potest officinam.

Lækninga ecki let oss sakna
I losi sinu Gylfi, er ofar
Túnglum fluttr fadir Hans setti
Fyztr oss, þær betradi CHRISTIAN;
Handar-lækna lærda sendi
Lýd, at bæta sár, meinlæti,
Medala-reidi gaf og gódann;
Gott umstilli er skyllt at votta.

Nec desiderari fecit rem medicam
In laudibus suis Rex, quam super
Astra elatus Pater Suus instituerat
Nobis primus, & reformauit CHRISTIANUS:
Chirurgos literatos dimisit in
Populum, ad curanda vulnera morbosque,
Justumque dedit Pharmacopolam;
Bene consulta memorari debent.

Stiörnu-meistara skipan skázta
Skýrir enn Hans vitru dýra;
Höfund sinn um seinar æfir
SIÖUNDA CHRISTIAN lofar fyztann.
Virztu at heyra stærsti Stýrir
Stesia flock, er hesia þockar.
Vottat hvelli í ættum öllum
Ord Þitt súngit á nordr-túngu!

Astronomica etiam constitutio optima
Testatur sapientiam Ejus maximam;
Suique auctorem ætatibus seris
CHRISTIANUM SEPTIMUM prædicabit.
Digneris, audire, maxime Regnator,
Versuum numerum, ex animo prolatum.
Perhibitum resonet plagis omnibus
Nomen Tuum, cantatum boreâ linguâ!

Hugum og einna loſſamligazt
  Lærdóm færd' miög endrnærdann,
Launum hvetr at liſta-ritin
  Lýſiz, gefr keypt, ſem hefeg:
Mælir bót á ſkipun ſkóla,
  Skýr, at hún er allra dýruzt
Undir-rót, er í öllum ſtöndum
  Upplýſing og heillir tíngar.

Cenſemus & hoc præcipuè glorioſum,
Quod Muſas noſtras adeò refocillas,
Præmiis incitans, ut elegantia ſcripta
Edantur, coëmtaque dans, ut monui:
Reformas & diſciplinam ſcholaſticam,
Sciens hanc eſſe maximi momenti
Fundamentum, quod per omnes ordines
Cognitionem & felicitatem ſuſtentat.

En þú Módur-málit frída
  Manſt ei' nú, hve þer hefir hlúit
Hylmir þinn, og eflíng unnit!
  Er þer ei' hann at mæra ſannazt?
Bádu greppar Gram vorn þýda
  Geyma þig, at mættir ei' ſvigum
Stofnudum þer, en heyra Hari
  Hægr vann, og ſvo um-annaz:

Te verò, Vernacula elegantiſſima,
Negligere, quantopere te fouerit
Protector tuus, & corroborauerit!
Eumne veriſſimum eſt prædices?
Suplicârunt poëtæ Regi mitiſſimo,
Te ut ſeruaret a labefactione
Tibi inſtante, quod exaudiuit Rex
Facillimus, itàque procurauit:

Let Hann þig færa úr leppa-tötrum,
  Er lágſt med blöck í þagna-röckri,
Þvo þig, ſkýra og fága, frídum
  Fatnadi klæda, at útlit batni;
Faſtnadi ſídan Lötſkum leſtri;
  Liós og prúd í Róma-ſkrúdi
Gengr þú nú, og geds-áſt ſángar
  Gódra, merk hiá túngna klerkum.

Exui te fecit centonibus ſqualidis,
Quibus atra jacebas in tacitis umbris,
Lavari & emundari, ſplendidôque
Cultu indui, ut facies niteſceret;
Mox jugauit te ſermoni latiali,
Ut lucida & elegans romano ornatu
Nunc obambules, gratiam venans
Bonorum, æſtimata linguarum peritis.

Af því hróſi Lofdúngs lýſir
  Lærdr heimr, og þeygi gleymir
Hlýra Konúngs kærzta og fleirum,
  Kunnann ſóma vorn er unna:
Af því hrós og vegſemd Víſa
  Vora á túngu lengi ſúngum;
Elli-ſkýium ecki villaz
  Ord mín ſkýr um Herra dýrann.

Hinc laudes Regis decantat
Orbis literatus, neque obliviſcitur
Fratrem Regis chariſſimum, alios,
Qui honorem noſtrum noteſcere amant:
Hinc laudes & gloriam Regis
Noſtrâ lingvâ diu decantamus;
Nec nubibus vetuſtatis obſcurantur
Verba perſpicua de Auguſto Domino.

Þýdaz-

Þýdaztar, Jöfr, þackir biódum,
Þú hefir jafnan vísa gefit
Yfirmenn og góda gunnum,
Gæda-stiórn og skipanir bædi.
Laga-safn, er fadir Þinn frægr
Fyztr hóf, en giördir CHRISTIAN
Fremia, veit oss (fyrnaz samin
Fordum allda), og borgar-ordu.

Hrærdir Andar af hugdar-giördum
Hildíngs beztum, vorir festu
Felagskap, er frædi valit
Fái löndum nýt í smáu:
Veikann stofn munt, Ræsir ríkr,
Reisa vid úr efna-leysi
Milldi-vana og vörn, svoat alldir
Veli Þer seinar þackir einum.

Vorkenn Skylie, vart má eg telia
Vel er oss giördir allt; Þer selum
Efni vor; og virzt eigi hafna
Vísu, er hrós og þacksemd glósar.
Lifdu sæll til liósrar elli
Lýdum unadr, heill og prýdi!
Arfi Krónu erfi Þína
Ud og vitru, dygdum glitri!

Eckiu-Drottníng, ástin skatna,
Elli þæguzt finni dægur!
Dóttir Konúngs dygdum krýniz
Dýrztum, Frúva liósit hýrzta!
Bródir Grams og Bedia fríduzt
Blessud lengi Ríkin hresi!
Stönd og búar í Lofdúngs landi
Lifi sæl! þat heyr ó Tivi!

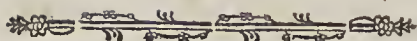
Devotissimas, Rex, grates ferimus,
Quod Tu sapientem usquè præstitisti
Magistratum bonumque nostratibus,
Clemens regimen & constitutiones.
Legum collectionem, a Patre glorioso
Inceptam, perque Te, CHRISTIANE,
Promotam, nobis largire (nam vetustæ
Exolescunt), & constitutionem politiæ.

Nos animis moti fauore summô
Benefactisque Regis, inivimus
Societatem, quæ scientiarum deligat
Particulas utilissimas nostratibus:
Infirma hæc stamina, Rex potens,
Sublcuabis ex virium defectu
Consuetâ largitate ac tutelâ, ut ætas
Sera Tibi soli gratias peragat.

Ignoscas, Rex, quod persequi nequeo
Omnia Tua in nos benefacta; Tibi
Mandamus res nostras; nec dedigneris
Poëma, laudes gratesque Tibi referens.
Vivas felix ad canam usque ætatem,
Populo deliciæ, salus, decus!
Hæres Coronæ Tuam obtineat mentem
Sapientiamque, virtutibus fulgens!

Regina Vidua, populi Amor,
Exoptatissimâ perfruatur senectute!
Filia Regis virtutibus coronetur
Optimis, lux sui sexus clarissima!
Frater Regius & Conjux serenissima
Beati diutissimè Regna delectent!
Ordines, incolæque regnorum
Valeant! quod exaudi o Deus!

Ord-

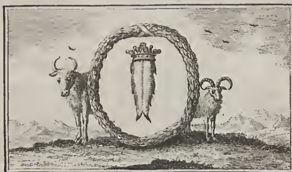

Ordvidr nú er miög ſvo mærdar
    Máls úr þraungum borinn ſkála,
Budlúngadr mót bráa ſólum
    Bragníngs jamt og allra ſagna:
Aſtar hlýi þocka þeyir
    þeim frá öllum ſinnis geimum,
Skerdi ei' þióſtr Skylfíngs varda,
    Skordi hann biörg ſem nedan ſtordu!

Jamt er og þrotin veiga væta
    Vakurs, druckin ſtarſs í taki;
Læſi eg aptr orda húſi.
    Æſinlig ſe Leſendum gæfa!
Virztu at heyra ſtærſti Stýrir
    Steſia ſlock, er heſia þockar.
Vottat hvelli í ættum öllum
    Ord Þitt ſúngit á nordr-túngu!

Materia poëſeos jam ferè eſt
Elata de anguſtâ ſermonis æde,
Conſtructaque erga ciliorum ſoles
Regis æquè ac totius populi:
Aura gratiæ tepida foueat
Illam, ex omni animorum regione,
Nec detrahat tempeſtas Regio monimento,
Stabilito, ut tellus infernè, ſaxis!

Simul & deficit latex nectaris
Poëtici, epotus in opere moliendo;
Claudo igitur verborum domum.
Sempiternum Lectoribus Vale!
Digneris, audire, maxime Regnator,
Verſuum numerum, ex animo prolatum.
Perhibitum reſonet plagis omnibus
Nomen Tuum, cantatum boreâ linguâ!

UTSKYRING MALVERKSINS.

Heidurs-vardi Christians kær kenniz midt, ſem eigum vær, at hefia Láds um hædirnar, til Hans velgiörda minníngar.
Undir *Brióſtmynd* Ödlíngs tiázt: *Æra af Födrlanzins áſt*, Valord Hans. at varda rót *Visdóms* hvílir *gudlig Snót.*
Hægra-megin handan Siá *Hiardir* lítum *þrennar* á; yrkiu Lanz er boda bót, biargar allra vega fót.
Innan Vardans múramá miúkar *fórnir þackar* ſiá, ſem hún fyrir frömun Lanz Fylki *brennir* og eydſlu granz,.
Vinſtra-megin flygr *Flauſt* fullann byr og ſnyr í nauſt; táknar þat, hve Kaupa-kiör Kóngr eflir heilla-ör.
Et þar *Von*, med atkeri, Ödlíng' *fórnir brennandi*, fyrir at veiti Fróni brátt fríann Kaupverſlunar hátt,

J. J.

In medio quæ ſtela *patet ſignabit* honorem
Christiani; nomen ſeela futura canent.
Quæ benefacta notent, patria monumenta parenti
Collibus Islandos ſurgere digna decet.
Symbolicum, *auguſti regis ſub* imagine, verbum:
Gloria de patriæ *quod ſit* amore; *leges.*
Ad dextram mare grexque triplex *concernitur ultra,*
Adque pedem ſtelæ diva Minerva *ſedet*;
Cultura arvorum melior, grex corniger, omnis
Quod generis vitæ, pes ſit habenda, monet.
Ad latus hoc ſtelæ, ſupplex, ſeptum patet intra
Gratia, *Regnanti* munera *grata* litans.
Commoda, ſcit, patriæ qvam promovet, utile quodvis
Inſtituit, renovat, protegit, auget, alit.
Ad lævam, fluctus ruit acta aqvilone carina
Reſpicit hæc portum ſignificatque tibi:
Qvam bene Chriſtianus foveat commercia, cives
Principe qvam fauſti, qvi bene ſceptra gerat.
Anchora ſpem *fulcit regi pia* thura litantem,
Libera, qvò tempus poſt breve ferre velit
Islandis nive damnatis, commercia; clarum
Regis ut extremo nomen in orbe ſonet.

M. S.

HAVNIÆ MDCCLXXXIII.

